

הדת הדרוזית

הדת הדרוזית נוסדה בראשית המאה ה-11 בימיו של החליף הפאטימי אל חאכם "באמר אללה" ששלט במצרים בשנים 996-1021. בשנת 1017 החלה ההטפה לייחוד האל (דעות אלתוחד) ובשנת 1043 היא פסקה ונסגר השער בפני הצטרפות מאמינים חדשים. התגבשות העדה הדרוזית היא תולדה של מורשת דתית היסטורית משותפת ותהליך שבו היתה הדת הדרוזית לחלק ממורשת העדה, תהליך זה נשען על היסודות הבאים:

- הפסקת ההטפה לדת הדרוזית כעשרים וחמש שנה בלבד לאחר ייסודה והאיסור שהוטל על נישואי תערובת, בני העדה נישאים בינם לבין עצמם וכך הפכו למעין משפחה אחת גדולה.
 - האמונה העזה בגלגול נשמות שבו נשמתו של בן משפחה אחת שמת, מתגלגלת לגופו של בן משפחה דרוזי אחר שזה עתה נולד, על-ידי כך נוצרת קרבה בין משפחות דרוזיות שונות.
 - אמונות ודעות שהבליטו את ייחודם של הדרוזים, חיזקו את האחוה הפנימית ביניהם כגון: האמונה בגזירה משמיים ויישום עקרון "תקיה". הדרוזים מייחסים חשיבות רבה לשמירה על שבע מצוות דיבור אמת, שמירה על האחים לאמונה, התרחקות מעבודת אלילים, התנערות מן השטן, המנעות ממעשי רשע, ייחוד האל בכל עת, קבלת מעשי האל, השלמה מוחלטת עם הגזירות הנסתרות והנגלות של האל.
- הדת הדרוזית היא דת סודית ספרי הדת "אל חכמה" כתובים בכתב יד ונשמרים בידי אנשי הדת, ורק להם מותר לעיין בהם וללמוד אותם.

הדגל הדרוזי בחמישה צבעים

ירוק – מסמל את הטבע והתקווה
אדום – מסמל לב ואהבה
צהוב – מסמל שמש וחיטה.
כחול – מסמל מים ושמיים
לבן – מסמל שלום וטוהר

יש המייחסים את חמשת הצבעים לחמשת הנביאים החשובים ביותר בהם מאמינים הדרוזים.

המצנפת (עמאמה) של המאמינים הדרוזים בצבע לבן ואדום מסמל את "הטוהר והאהבה".

העדה הדרוזית מרוכזת בעיקר באזור המזרח התיכון וחלק ממנה נמצא בתפוצות. בסוריה יש כ-900,000 נפש המהווים 3% מאוכלוסיית המדינה, בלבנון כ-600,000 נפש מהווים 7% מהאוכלוסייה, בישראל כ-110,000 נפש מהווים 1.7% מהאוכלוסייה.

פריסת הישובים הדרוזים בישראל

הדרוזים בישראל מתגוררים ב-22 ישובים מהם 21 כפרים ועיר אחת – שפרעם. הישובים נמצאים בארבעה ריכוזים עיקריים, כולם בצפון הארץ:

- א. הכרמל – עוספייה, דליית אל כרמל.
- ב. הגליל התחתון – שפרעם, מג'אר, ראמה, סאג'ור.
- ג. הגליל העליון – בית ג'ין, חורפיש, פקיעין, כסרא, סמיע, יאנוח, ג'ת, עין אל אסד, ג'וליס, ירכא, אבו סנאן, כפר יאסיף.
- ד. רמת הגולן – מג'ידל שמס, מסעדה, בוקעתא, עין קנייה.

המקומות הקדושים הדרוזים

- לדרוזים בישראל יש 67 מקומות קדושים הנחלקים לארבע קבוצות :
- א. מקומות קדושים הקשורים לנביאים.
 - ב. מקומות קדושים הקשורים במפיצי הדת הדרוזים (משאיח' אלדעווה).
 - ג. מקומות קדושים הקשורים באנשי דת דרוזים חשובים.
 - ד. מקומות קדושים הקשורים בצדיקים ובדמויות מופת.

המקומות הקדושים ביותר

- א. מקאם נבי שועייב (יתרו) בחיטין.
- ב. מקאם נבי אל ח'דר בכפר יאסיף.
- ג. מקאם אבו אברהים בדלית אל כרמל.
- ד. מקאם נבי סבלאן בחורפיש.
- ה. מקאם נבי יעפורי במג'דל שמס.

קבר נבי שועייב "יתרו"

נבי שועייב הוא הראשון והחשוב מבין הנביאים בהם מאמינים הדרוזים. במסורת היהודית "יתרו" כהן מדיין הציל את משה מידי שונאיו המצרים, הדריכו בענייני חוק ומשפט ונתן לו את צפורה לאשה. קבר נבי שועייב נמצא בחיטין, הוזכר לראשונה על ידי הנוסע הפרסי נאצר חוסרו שסייר בארץ בשנת 1047.

בשנות השמונים של המאה ה-19 מתאר האנגלי לורנס אוליפנט לראשונה את החגיגות השנתיות של הדרוזים ליד הקבר, אז נבנה החלק הישן של הבניין ביוזמת שיח' מהנא טריף ראש העדה הדרוזית באותם ימים, בתקופתו של השיח' אמין טריף 1928-1993, האתר עבר שיפוץ כללי והרחבה.

במבנה המרכזי יש חדר ובו הקבר של הנביא מכוסה פרוכת ירוקה. ליד הקבר מדרום יש מחראב וברצפתו אבן ובה מגרעת בצורת כף רגל, לפי המסורת הדרוזית, נוצרת המגרעת כשנבי שועייב היכה בחוזקה בכף רגלו השמאלית במקום, כדי להרוג נחש שסימנו נראה לרוחב השקערורית.

המקום מהווה אתר עליה לרגל במשך כל ימי השנה לבני העדה הדרוזית ועדות אחרות.

בכל שנה ב-25 באפריל העדה חוגגת את חג נבי שועייב, בני העדה מתכנסים באתר והחגיגות מקבלות אופי דתי.

החגים הדרוזים

1. חג הקורבן – חוגגים אותו יחד עם המוסלמים במשך ארבעה ימים.
2. חג נבי שועייב – 25 באפריל במשך ארבעה ימים.
3. חג הנביא ח'דר – 25 בינואר.
4. חג הנביא סבלאן – 10 בספטמבר.